

**Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO**

Oslo, 19. oktober 2016
Vår ref: Iman Winkelman/ 16-23614

Deres ref:

HØRINGSSVAR REGNSKAPSLOVENS BESTEMMELSER OM ÅRSBERETNING M.V.

Vi viser til høringsbrev og høringsnotat av 17. august 2016 i forbindelse med regnskapslovutvalgets delutredning II. I det følgende gir vi våre vurderinger i anledning utvalgets forslag.

Om Hovedorganisasjonen Virke

Hovedorganisasjonen Virke representerer mer enn 20 000 virksomheter med 230 000 ansatte i bredden av norsk næringsliv. Våre medlemmer befinner seg innen et bredt spekter av bransjer, med hovedvekt på handel, service, kunnskap, teknologi, helse og omsorg. Flere av våre medlemmer befinner seg innen ideell sektor, og enkelte av disse benytter regnskapsstandarden for ideelle organisasjoner for å rapportere virksomhetens økonomiske stilling.

Innledende vurderinger

Virke vil innledningsvis gi regnskapslovutvalget ros for grundige vurderinger i forbindelse med de foreslåtte forslagene. I forlengelsen av disse vurderingene vil vi peke på at et førende prinsipp for myndighetenes videre arbeid med utvalgets anbefalinger må være forenkling for de næringsdrivende. Dette innebærer at vi stiller oss gjennomgående positive til forslagene som regnskapslovutvalget fremmer gjennom sin sluttrapport. Tilsvarende var vi også i hovedsak positiv til regnskapslovutvalgets vurderinger i utvalgets første delrapport (se høringssvar av 01.12.2015 for utdypende vurderinger).

Til det enkelte forslag

Årsberetning og annen forklarende og beskrivende informasjon

Virke stiller seg positiv til at foretak med små foretak ikke skal ha plikt til å utarbeide årsberetning. Tilsvarende støtter vi utvalget med hensyn til unntak for obligatorisk årsberetningsplikt for ikke-næringsdrivende personer (kategori 4). Krav til noteopplysninger som skal erstatte årsberetningen må imidlertid holdes på et

minimum. I motsatt vil forenklingsgevinsten knyttet til fjerning av årsberetningen helt eller delvis bli redusert som følge av økte krav til opplysninger i note.

Virke støtter utvalgsmedlemmet Ekberg som foreslår å begrense krav om særskilte foretaksopplysninger som ikke følger eksplisitt av regnskapsdirektivet. Etter Virkes oppfatning er det naturlig at krav om opplysninger i årsberetning knyttet til likestilling, diskriminering og påvirkning på det ytre miljø forbeholdes store foretak. Dette sett i nær sammenheng med at opplysningsplikten i seg selv antas å ha liten eller ingen betydning for de øvrige foretakenes faktiske bevissthet/tiltak på dette området. Informasjonen har også liten eller ingen faktisk nytteverdi sett i sammenheng med at opplysningene svært sjelden vekker interesse blant brukerne av regnskapet.

Virke ser det som naturlig at departementet ser nærmere på hvordan man kan øke den reelle informasjonsverdien av årsberetningene. Slik utvalget peker på, er det i dag slik at mange av beretningene gjenbrukes fra år til år uten bevissthet om innholdet utover justering av årstall og oppdaterte tall knyttet til de økonomiske størrelsene. Dette gjelder også på området for likestilling, diskriminering og påvirkning på det ytre miljø. Virke er usikker på om det er en god løsning å myke opp bestemmelsen om signering, og om dette vil endre på bevisstheten om behovet for mer informative beretninger. Det kan eksempelvis tenkes at et mer egnet tiltak vil være å erstatte dagens system for beretninger med en modell der man digitalt må foreta bestemte handlinger som medfører at erklæringene som avgis gjennom beretningen blir bekreftet av styret. En slik løsning kan eksempelvis integreres med dagens modell for digital regnskapsinnsendelse gjennom Altinn.

Virke støtter utvalgets vurderinger med hensyn til plikten til å opplyse om usikkerhet ved fortsatt drift i årsberetningen. Dette er viktig informasjon som er av relevans for brukere av regnskapet anført av blant annet leverandører og ansatte.

Regnskapsåret

Virke støtter utvalgets vurderinger med hensyn til forslaget om å innføre **en** mer fleksibel regulering av regnskapsåret. Det gis også støtte til at ordningen må forutsette 12 ulike innsendingsfrister.

Virke ber departementet foreta en nærmere vurdering av hvordan man kan finne en hensiktsmessig tilnærming til hvordan fastsetting av regnskapsåret skal foregå. Det advares mot et formalregelverk som kan misforstås, og i verste fall medføre usikkerhet blant de næringsdrivende med hensyn til hvordan man skal gå frem for å endre regnskapsår. Det bør videre vurderes om adgangen til å endre regnskapsår bør kunne skje hyppigere enn hvert tredje år dersom spesielle tilfeller tilsier at det gir bedre kvalitet på regnskapsinformasjonen som presenteres.

Virke ber videre om en nærmere vurdering av hvordan man kan kompensere for ulempene som følger av en mer liberal regulering av regnskapsåret. Vi vil her spesielt trekke frem at virksomheters regnskap ofte er et viktig underlag for statistikk og analyseprodukter av høy opplevd verdi for myndighetene, næringslivet og andre aktører. Dersom flere gis adgang til å fastsette start og sluttdato for regnskapsåret selv, vil det kunne redusere sammenligningsgrunnlaget på tvers av bransjer og

næringer. Dette bør forsøkes kompensert gjennom at man eksempelvis stiller mer av informasjonen som rapporteres til skattemyndighetene, tilgjengelig for allmennheten gjennom aggregerte data som publiseres via SSB. Virke ser dette forslaget også i nær sammenheng med skattedirektoratets pågående arbeid med å innføre SAF-T i Norge. Her ligger det et stort informasjonspotensial som kan utnyttes ved et eventuelt bortfall av dagens regulering av regnskapsårets start/sluttdato.

Delårsregnskap

Virke støtter utvalgets oppfatning om at det ikke bør innføres plikt til å utarbeide delårsregnskap utover gruppene som allerede i dag har denne plikten. Virke vil anse innføringen av en eventuell slik plikt til å være urimelig byrdefull sammenlignet med hvilken nytte den utvidede informasjonsplikten har for virksomhetene og dets interessenter.

Valuta og språk i regnskapsdokumenter

Virke stiller seg bak utvalgets vurdering om at spørsmålet om hvilken valuta regnskapet skal måles i, blir regulert. Av hensyn til dem som er satt til å utarbeide regnskapet, og av hensyn til interessentene tilknyttet regnskapet, bør spørsmålet om valuta reguleres i lov, og ikke i regnskapsstandard.

Virke anbefaler at man går inn for utvalgets forslag, og støtter kravet om at det også i fremtiden bør være opp til den enkelte næringsdrivende å velge mellom norske kroner og funksjonell valuta når regnskapsvalutaen fastsettes. Dette vil begrense eventuelle tvilstilfeller sett i sammenheng med at det kan være vanskelig å avgjøre hva som er funksjonell valuta for det enkelte foretak. Virke stiller seg bak utvalgets forslag om å koble bokføringsforskriften og regnskapsloven for å angi tillatt valuta.

Virke har ingen innvendinger til utvalgets forslag med hensyn til tillatt språk.

Offentlighet, innsending og signering

Virke støtter utvalgets vurderinger knyttet til at regnskapsdokumentene slik de er beskrevet i høringsnotatet i størst mulig grad bør være offentlig tilgjengelig, og at det i utgangspunktet ikke bør innføres begrensninger utover allerede gjeldende regelverk på dette området. Det er naturlig at kravet til tilgjengeliggjøring er oppfylt når regnskapsdokumentene er publisert på virksomhetenes nettsider. Retten til innsyn bør begrenses til fem år i tråd med dagens regler for oppbevaring slik de følger av bokføringslovens bestemmelser. Det understrekes at retten til innsyn bare bør gjelde så lenge innsendingsretten ikke er oppfylt.

Virke mener utvalgets vurderinger knyttet til virksomhetenes praksis for innsending av regnskap til regnskapsregisteret ikke nødvendigvis er riktig. Det er ingen automatikk i at man venter til gebyrfristen nærmer seg før slik innsending skjer. Virke mener dagens regulering av tidspunkt for innsendelse bør videreføres. Det innebærer at vi ikke støtter utvalget med hensyn til å endre frist for innsending til maksimalt seks måneder etter balansedagen. Vi vil også advare mot utvalgets vurdering knyttet til at fristen for innsending bør settes enda kortere enn det utvalget har konkludert med. Virke støtter imidlertid kravet om at gebyrfristen skal være sammenfallende med innsendingsfristen.

Virke merker seg utvalgets vurderinger knyttet til Regnskapsregisterets saksbehandlingssystem. Vi stiller oss bak oppfordringen om at myndighetene setter registeret i stand til å håndtere endringene som regnskapslovutvalget har foreslått. Det bør i så måte også vurderes om hele eller deler av registerets oppgaveutføring kan overlates til private tjenesteleverandører.

Virke støtter utvalgets anbefalinger med hensyn til å angi en tydelig hjemmel for kontrollen som regnskapsregisteret skal utføre. Det bør også være slik at kontrollen primært skal omfatte en vurdering av om det foreligger mangler ved regnskapsdokumentene eller ikke.

Virke ber departementet vurdere nærmere om utvalgets vurderinger knyttet til elektronisk signatur er tilstrekkelig fremtidsrettede. Etter Virkes oppfatning bør man vurdere om det skal stilles krav til obligatorisk bruk av elektronisk signatur for å stimulere til økt grad av digitalisering gjennom hele regnskapsprosessen – fra produksjon til innsending/levering. En slik bestemmelse må selvsagt være utformet slik at den ikke favoriserer bestemte tekniske løsninger.

Virke støtter utvalgets vurderinger knyttet til signering, herunder at et regnskap skal anses som signert selv om det ikke er signert av samtlige styremedlemmer. Virke mener det bør vurderes om bestemmelsen knyttet til signering bør utformes slik at kravet til signering er oppfylt dersom 2/3 av styrets medlemmer har signert.

Regnskapslovens bestemmelser om forordningen om bruk av internasjonale regnskapsstandarder m.v.

Vi vil be departementet vurdere forslagene nærmere sett i relasjon til en overordnet politisk målsetting knyttet til forenkling av næringslivets samlede byrder ved myndighetspålagt rapportering av økonomisk informasjon.

Utvikling av regnskapsreguleringen for regnskapspliktige som ikke er omfattet av regnskapsdirektivet

Virke støtter utvalgets konkretisering av regnskapsplikten med hensyn til begrenset regnskapsplikt for små næringspliktige foretak som ikke omfattes av regnskapsdirektivet. I et forenklingperspektiv vil krav om offentliggjøring av utvalgte hovedtall basert på gjeldende skatterapportering (næringsoppgaven) være et viktig og riktig skritt i riktig retning.

Virke støtter utvalgets vurderinger med hensyn til at et eventuelt obligatorisk krav om bruk av regnskapsstandarden for ideelle organisasjoner ikke bør gjøres gjeldende. I motsetning til hva utvalget tar til orde for, mener Virke imidlertid at standardsetter heller ikke bør gis anledning til å fastsette et eventuelt obligatorisk krav om dette på et senere tidspunkt. Et eventuelt slikt krav vil oppleves som byrdefullt for virksomheter som av ulike årsaker ikke ønsker å benytte den aktuelle regnskapsstandard, og være et alvorlig inngrep mot disse virksomhetenes selvstendige rett til valg av rapporteringsform. Virke kan heller ikke se at utvalget fremfører relevante argument som støtter en eventuell endring som gir standardsetter anledning til å overprøve de ideelle organisasjonenes valg av regnskapsstandard i fremtiden.

Virke støtter utvalgets øvrige krav til endringer i standarden for ideelle organisasjoner, og vil gi utvalget støtte med hensyn til foretatte vurderinger som forenkler regnskapsavleggelsen for ideelle virksomheter.

Regnskapsplikt for filialer

Virke støtter utvalgets konklusjon om at filialer av utenlandske foretak skal ha regnskapsplikt. Det er imidlertid viktig at regnskapsplikten ikke skiller seg fra regnskapsplikten for øvrige sammenlignbare foretak (som er norskeide) med hensyn til forenkling i kravene til regnskapsførsel for øvrig. Virke ser fortsatt krav til regnskapsplikt for filialer av utenlandske foretak som viktig i møte med våre medlemmers ønske om konkurranse på mest mulig like vilkår mellom ulike næringsdrivende uavhengig av om de er nasjonalt eller utenlandsk eid.

Utbytteneutralitet

Virke støtter utvalgets konklusjon om at det ikke skal være særskilte begrensninger knyttet til adgangen til å dele ut urealisert verdistigning som ikke er bundet etter regnskapsdirektivet. Det er viktig at regelverket på dette området er mest mulig likt andre lands regelverk, og at det ikke innføres særskilte begrensninger for norske foretak. I motsatt fall vil ulikheter i regelverket kunne virke begrensende på næringslivets kapitaltilgang med påfølgende negative konsekvenser sett i sysselsettings- og verdiskapingssammenheng.

Gjennomgående utbytte og konsernbidrag

Virke støtter utvalgets konklusjoner som gjengitt i kapittel 12. Det er viktig at man uavhengig av valg av løsningsmodell finner en hensiktsmessig ordning som fortsatt sikrer selskaper muligheten til gjennomgående utbytte i konsernforhold. Virke ber om at departementet i det videre arbeidet med denne delen av regnskapslovutvalgets anbefaling legger vekt på utvalgets vurdering som beskrevet på side 190 *"Det er mest hensiktsmessig at regulering som har et selskapsrettslig siktemål, gjenfinnes i selskapsretten, og at regnskapsmessig regulering utformes uavhengig av dens selskapsrettslige virkninger"*.

Krav til å utarbeide åpningsbalanser og mellombalanser

Virke støtter utvalgets forslag om å avvikle kravet til åpningsbalanse ved stiftelse, fusjon, fusjon eller omdanning av AS til ASA. Dette under henvisning til at informasjonen tilknyttet balanseregnskapet uansett vil være tilgjengelig på annen måte, som i stiftelsesdokument, prospekt og lignende.

Hva kravet til mellombalanser angår, bør regelverket for dette så langt det er mulig være likt med hva tilfellet er for andre land som også reguleres av direktivet. Virke støtter derfor utvalgets vurdering på dette punkt, og mener at kravet til mellombalanser ikke skal gjelde dersom samtlige aksjonærer samtykker til dette.

Norsk deltakelse i internasjonal regnskapsutvikling

Virke har ingen direkte synspunkter til utvalgets vurderinger. Vi tillater oss imidlertid å peke på at det bør være i myndighetenes interesse at man har et aktivt forhold til den internasjonale regnskapsutviklingen, og tar del i utviklingen av felles regler på området for regnskap. For norsk næringsliv, som for en stor del er pålagt å følge internasjonale regnskapsregler (IFRS), vil det være klart uheldig dersom

påvirkningsarbeidet på dette området utelukkende overlates til andre lands myndigheter. Dette innebærer også at Virke ser det som naturlig at norske myndigheter bidrar med økonomisk støtte til relevante internasjonale regnskapsorgan.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Virke mener regnskapslovutvalgets forslag i sum representerer en betydelig forenkling for landets næringsdrivende. Spesielt vil vi trekke frem reduserte krav til årsberetning, begrenset regnskapsplikt for små foretak som ikke er omfattet av regnskapsdirektivet og fjerning av kravet til åpningsbalanse/mellombalanse som viktige bidrag for å nå myndighetenes målsetting om forenkling. Merk også at Virke støtter medlemmet Ekberg som foreslår å fjerne deler av informasjonsplikten for foretak med alminnelig regnskapsplikt på de områdene som ikke er obligatoriske etter regnskapsdirektivets bestemmelser.

Vi oppfatter likeledes forslaget om å redusere begrensningene knyttet til regnskapsårets start og sluttdato som et viktig og riktig skritt i riktig retning vurdert ut fra et bruker- og forenklingsspektiv. Dette gir også grunnlag for en mer jevn arbeidsbelastning gjennom året for revisorer og regnskapsførere.

Slik utvalget selv peker på, vil en videreføring av kravet til regnskapsføring for filialer av utenlandske selskaper ikke medvirke til økt forenkling. Samtidig er det viktig å videreføre et slikt krav av hensyn til like konkurransebetingelser for alle typer virksomhet som driver næring i Norge.

Virke vil advare mot utvalgets forslag om at standardsetter kan tvinge ideelle organisasjoner til å endre regnskapsstandard i fremtiden. En slik obligatorisk endring vil kunne medføre betydelig økte økonomiske og administrative kostnader for de berørte virksomhetene. Virke ser liten eller ingen nytteverdi av forslaget.

Virke ber om at departementet foretar en nærmere vurdering av hvordan regnskapsregisteret gjennom digitalisering kan løse sine fremtidige oppgaver på en enklere, bedre og rimeligere måte. Det bør her vurderes om dette best kan oppnås ved å tjenestestutsette hele eller deler av driften til private tjenesteleverandører.

Til slutt: i vårt høringsvar i anledning regnskapslovutvalgets første delutredning pekte vi på at kunnskap om regnskapsloven i stor grad sitter "i fingrene" like mye som i hodet til dem som befatter seg med praktisk regnskapsarbeid i det daglige. Vi anbefaler derfor at departementet legger vekt på en smidig overgang til ny regnskapslov og understøtter prosessen gjennom hensiktsmessige tiltak som fremmer kompetansen hos viktige brukergrupper om endringene som fremkommer gjennom ny lov.

Vennlig hilsen

Hovedorganisasjonen Virke

Harald J. Andersen
Samfunnspolitisk direktør

Iman Winkelman
Fagsjef Hovedorganisasjonen Virke